

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3017

Vragen van de leden **Stoffer** (SGP) en **Kahraman** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *30 doden bij Christenvervolging in Congo* (ingezonden 4 augustus 2025).

Antwoord van Minister **Brekelmans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 4 september 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Tientallen doden bij aanval rebellen op katholieke kerk in Congo»¹ en «Ruim 30 doden bij aanval rebellen op katholieke kerk in Congo»²?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Spreekt u, net zoals de vragenstellers, uw afschuw uit over deze aanval?

Antwoord 2

Ja. Het kabinet betreurt deze afschuwelijke gewelddadige aanvallen en veroordeelt religieus gemotiveerd geweld met klem.

Vraag 3

Hoe sterk is het Congolese staatsgezag in provincie Ituri en welke mogelijkheden hebben zij om dergelijke aanvallen te voorkomen, bestrijden of strafrechtelijk te vervolgen? Welke mogelijke ondersteuning hebben zij daarbij van buurlanden of Europese partners nodig?

Antwoord 3

De Congolese staat oefent beperkte controle uit over de regio's waar de Geallieerde Democratische Strijdkrachten (ADF) actief is. Dit komt onder meer door de oorlog met de door Rwanda gesteunde M23 rebellen in Noord- en

¹ NU, 27 juli 2025, «Tientallen doden bij aanval rebellen op katholieke kerk in Congo» (<https://www.nu.nl/algemeen/6363886/tientallen-doden-bij-aanval-rebellen-op-katholieke-kerk-in-congo.html>)

² Telegraaf, 27 juli 2025, «Ruim 30 doden bij aanval rebellen op katholieke kerk in Congo» (https://www.telegraaf.nl/buitenland/ruim-30-doden-bij-aanval-rebellen-op-katholieke-kerk-in-congo/80188120.html?utm_medium=referral&utm_campaign=share)

Zuid-Kivu, maar ook de etnische spanningen in de provincie Ituri tussen andere gewapende groepen zoals CODECO en Zaïre. Buurland Oeganda heeft een grote militaire presentie in Oost-DRC, om samen met de Congolese strijdkrachten de ADF te bestrijden. Het herstellen van het Congolese staatsgezag zal een cruciale voorwaarde zijn om de straffeloosheid te bestrijden die op dit moment in deze regio's plaatsvindt. Nederland en de EU roepen op tot steun voor de vredesprocessen die erop gericht zijn de gewapende groepen in Oost-DRC de wapens neer te laten leggen.

Vraag 4

In de Raad Buitenlandse Zaken van 24 februari sprak u zich terecht uit over geweld in de Democratische Republiek Congo (DRC), zoals de recente aanval tegen christenen door de Allied Democratic Forces (ADF), hoeveel bijval is er op dit thema in de Raad Buitenlandse Zaken? Hoeveel steun vindt u op dit punt in de Raad en welke actie kan de Raad Buitenlandse Zaken hierop nemen?

Antwoord 4

In de Raad Buitenlandse Zaken worden de Nederlandse zorgen over het aanhoudende geweld in de DRC, mede veroorzaakt door de ADF, breed gedeeld. De EU heeft sancties opgelegd tegen enkele individuen met spilfuncties binnen de ADF. Daarnaast ontvangen Congolese strijdkrachten (FARDC) die actief zijn in het oosten van het land steun via de Europese Vredesfaciliteit. Hiermee draagt de EU bij aan de capaciteit en weerbaarheid van de FARDC in de regio waar de ADF actief zijn, om de lokale bevolking beter te kunnen beschermen tegen gewapende groepen.

Vraag 5

Is er al zicht op de benoeming van een nieuwe Europese gezant Godsdienstvrijheid, hetgeen voorzitter Von der Leyen 5 april jongstleden toezegde zo spoedig mogelijk te doen³?

Antwoord 5

Nederland volgt de benoeming van de EU-Speciaal Gezant nauwgezet via de Permanente Vertegenwoordiging in Brussel. Het kabinet heeft herhaaldelijk bij de Europese Commissie aangedrongen op een spoedige invulling van deze functie, mede gelet op het belang van consistent beleid ten aanzien van godsdienstvrijheid, zowel binnen als buiten de Europese Unie. De Europese Commissie heeft bevestigd dat de selectieprocedure momenteel loopt en zich in de afrondende fase bevindt. Ik heb hierover eind juni nog contact gehad met de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid, Kaja Kallas.

Vraag 6

Welke programma's met Nederlandse ontwikkelingshulp zien toe op het veiligheidsbeleid in Congo en het opbouwen van de Congolese veiligheidssector? Is hierin voldoende aandacht voor terreur en voor religieus gemotiveerd geweld?

Antwoord 6

Sinds 2015 draagt Nederland bij aan het versterken van het staatsgezag door middel van programma's gericht op het verbeteren van veiligheidsbeleid op lokaal niveau in Oost-DRC en de bredere regio. Zo draagt Nederland bij aan capaciteitsopbouw van lokale autoriteiten en verbeterde toegang tot recht voor lokale gemeenschappen. Voorts steunt Nederland projecten die bijdragen aan rekenschap voor misdaden uit het verleden door te werken aan het opbouwen van dossiers tegen vermeende schendingen van het internationaal oorlogsrecht. Religieuze vrijheid en mensenrechten vormen een integraal onderdeel van de programma's voor gemeenschappen en individuen in het versterken van veiligheidsbeleid.

³ Religious Freedom, 5 mei 2025 (<https://religiousfreedom.eu/onewebmedia/Ares%282024%299145929.pdf>)

In de Beleidsbrief Ontwikkelingshulp⁴ is uw Kamer geïnformeerd over het besluit om te stoppen met het Grote Meren Programma. Daaronder vallen ook programma's gericht op het veiligheidsbeleid en het opbouwen van de Congolese veiligheidssector. Op 30 juni 2025 is toegezegd⁵ uw Kamer te informeren over eerdere moties over de Grote Meren regio. De motie⁶ over het voortzetten van het Grote Meren programma maakt hier onderdeel van uit. De beantwoording hiervan zal uw Kamer spoedig toekomen.

Vraag 7

Hoe verloopt het onderzoek naar de ADF en de mogelijkheden om hen op de terreurlijst te plaatsen, en wanneer kan de Kamer het resultaat van dat onderzoek verwachten?

Antwoord 7

Het kabinet doet geen uitspraken over lopende sanctietrajecten i.v.m. de vertrouwelijkheid hiervan. Ik zal uw Kamer informeren over de voortgang zodra dat mogelijk is.

Vraag 8

Met welke landen in de regio kan het beste informatie uitgewisseld worden over de ADF waar nu vrij weinig informatie bekend is? Welke pogingen hiertoe onderneemt u?

Antwoord 8

Oeganda en de DRC hebben een sterke informatie positie over de ADF, maar daarnaast zijn verschillende diplomatieke vertegenwoordigingen ook goed geïnformeerd over de ontwikkelingen omtrent de ADF. Nederland heeft hierover regelmatig contact.

Vraag 9

Is er sinds het staakt het vuren tussen Congo en M23 meer capaciteit beschikbaar en een sterkere positie voor de Congolese overheid om ADF en andere Jihadistische groepen te bestrijden?

Antwoord 9

Hierover is weinig bekend. Het front tussen het Congolese leger en de door Rwanda gesteunde M23 rebellen is nog steeds in beweging ondanks de vredesbesprekingen en een overeengekomen staakt-het-vuren.

Vraag 10

Vraagt de regering van de DRC bij de Afrikaanse Unie danwel bij Europese landen om steun voor de bestrijding van gewapende groepen? Zo ja, hoe worden zij gesteund door andere landen, en welke ondersteunende bijdrage zou Nederland kunnen leveren?

Antwoord 10

De DRC heeft de EU in 2023 verzocht tot een bijdrage uit de Europese Vredesfaciliteit aan de strijdkrachten van de DRC (FARDC) voor onder meer uitrusting voor soldaten en het aanleggen van infrastructuur. Deze steun loopt nog tot 2026.

⁴ Beleidsbrief Ontwikkelingshulp, 20 februari 2025. BZ2512336.

⁵ TZ202507-024, WGO d.d. 30 juni 2025.

⁶ Motie 36 180, nr. 142 – Bamenga c.s. over het programma gericht op veiligheid en stabiliteit in de Grote Merenregio voortzetten.